

KANNANOTTO

Kehitysvammaisten henkilöiden oikeuksia ja perheiden ääntä on kuunneltava

Olemme huolissamme siitä, miten Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha) järjestää kehitysvammaisten henkilöiden palveluja kilpailutusten yhteydessä.

Liian usein tuntuu siltä, ettei perheitä kuulla riittävästi, vaikka juuri he tuntevat läheisensä tarpeet parhaiten. He tietävät, millaiset palvelut tukevat arkea, turvallisuutta ja hyvinvointia. Siksi heidän näkemyksillään pitäisi olla enemmän painoarvoa päätöksiä tehtäessä.

Olemme huolissamme myös siitä, ettei asiakkaille aina tarjota mahdollisuutta käyttää oman paikkakunnan palveluja, vaikka ne voisivat olla heidän tilanteeseensa kaikkein sopivimpia. Lähellä olevat palvelut helpottavat arkea ja auttavat pitämään yhteyttä läheisiin.

Palvelusopimusten käsittely kestää usein liian kauan. Se aiheuttaa epävarmuutta ja ylimääräistä huolta perheille, jotka joutuvat odottamaan tietoa siitä, miten palvelut jatkuvat.

Erityisen huolestuttavaa on, että hyvin toimivia hoito- ja asiakassuhteita puretaan. Monelle kehitysvammaiselle ihmiselle tutut työntekijät ovat tärkeä osa turvallista arkea. Luottamus ei synny hetkessä, eikä sitä pitäisi rikkoa ilman painavaa syytä.

Meidän mielestämme palveluja ei pidä muuttaa pelkästään kilpailutuksen vuoksi. Ennen muutoksia pitäisi aina arvioida, miten ne vaikuttavat asiakkaan hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arkeen. Jokaisen päätöksen lähtökohtana pitäisi olla asiakkaan etu.

Nykyinen toimintatapa vaarantaa kehitysvammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden. Palvelujen pitäisi perustua yksilöllisiin tarpeisiin, ei siihen, kuka sattuu voittamaan kilpailutuksen.

Vaadimme, että:

- perheitä ja kehitysvammaisia henkilöitä kuullaan aidosti palveluja koskevilla päätöksillä;
- asiakkaan etu asetetaan aina etusijalle;
- hyvin toimivia hoito- ja asiakassuhteita ei katkaista ilman perusteltua syytä;
- palvelusopimukset käsitellään viivytyksettä;
- asiakkaalle tarjotaan mahdollisuus käyttää hänen tarpeitaan parhaiten vastaavia palveluja myös omalla paikkakunnallaan;
- ennen palvelumuutoksia arvioidaan niiden vaikutukset asiakkaan hyvinvointiin ja turvallisuuteen;
- Varha käy avointa vuoropuhelua asiakkaiden, heidän läheistensä ja palveluntuottajien kanssa;

- kehitysvammaisten henkilöiden oikeudet ja yhdenvertaisuus toteutuvat kaikessa päätöksenteossa.

Kehitysvammaisten henkilöiden palveluissa ei ole kyse vain euroista tai kilpailutuksista. Kyse on ihmisten elämästä, turvallisuudesta ja oikeudesta saada tarvitsemansa tuki. Suomen lainsäädäntö sekä YK:n vammaissopimus velvoittavat turvaamaan vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja yksilölliset palvelut. Näiden periaatteiden tulee näkyä myös käytännössä.

Toivomme, että Varha ja Uudenkaupungin kaupunki arvioivat nykyisiä toimintatapojaan uudelleen ja ryhtyvät aitoon vuoropuheluun kehitysvammaisten henkilöiden, heidän läheistensä, palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa. Vain kuuntelemalla niitä ihmisiä, joita päätökset koskevat, voidaan rakentaa palvelujärjestelmä, joka on oikeudenmukainen, turvallinen ja ihmislähtöinen.